

Espoon kaupungin konsernitilinpäätösanalyysi 2016

Versio : 18.5.2017

Bo-Erik Ekström / Rudolf Ekström B&MANs

Sisältö

- **Tausta ja tavoitteet**
- **Espoon kaupunki 2012-2016**
- **Espoon kaupunkikonserni 2016**
- **Espoon kaupunkikonserni -yhteenveto**

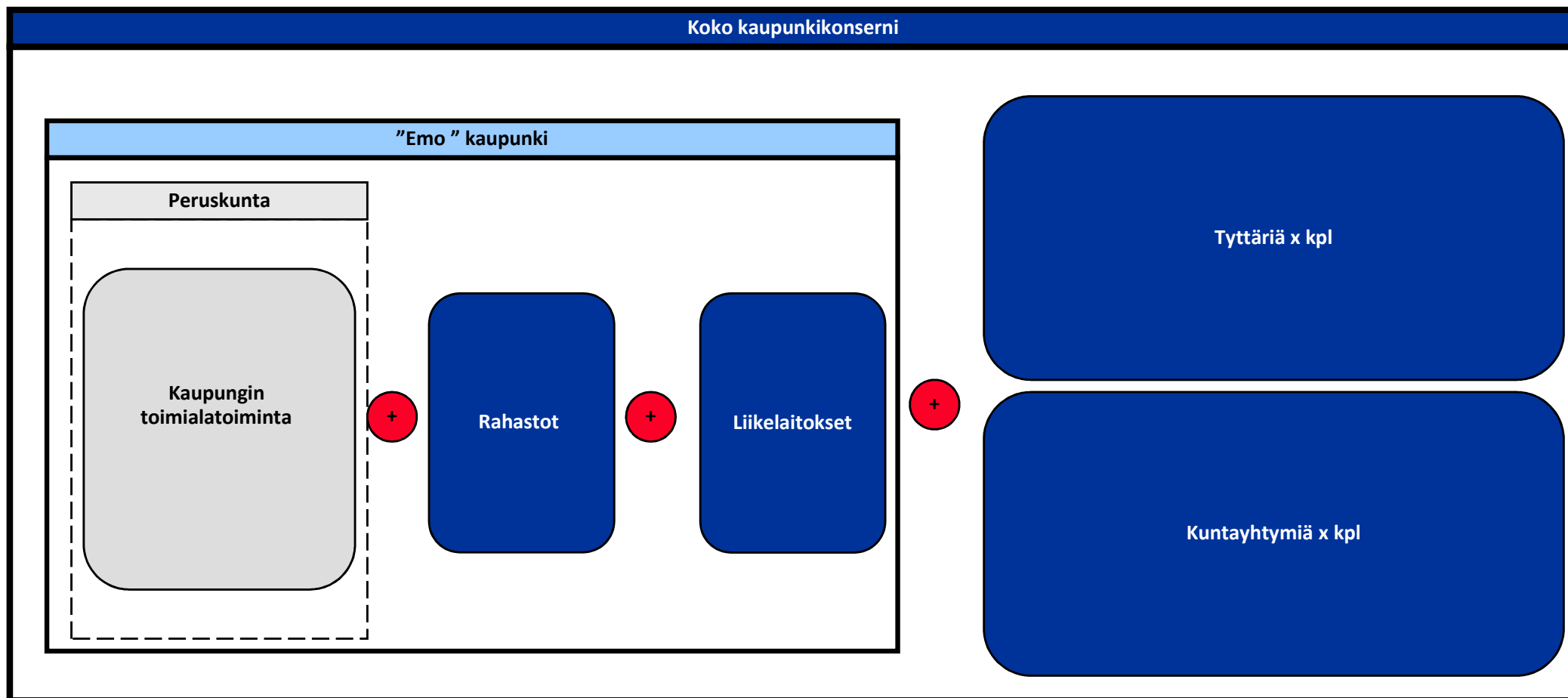
Kuntien konsernitalinpäätösanalyysit

- **Kuntien tilinpäätösanalyysien** tavoite on rakentaa kaupunkien taloudellisen tilan seurannalle uutta välinettä jo aiemmin lanseerattujen **Kuntakonsernialyysien** oheen.

Seurannan kehittäminen helpottaa kuntien toiminnan ymmärtämistä sekä lisää sen läpinäkyvyyttä. Kuntatalouden tarkempi analysointi edesauttaa myös kuntataloudesta käytävän keskustelun tason ja kiinnostuksen kohenemistä. Analyysit on tehty yritystaloudellisesta näkökulmasta, mutta malli on kuitenkin räätälöity kuntataloudelle soveltaen olemassa olevia yritysanalyysityökaluja.

- Kuntakeskustelu on käynnistänyt lukuisia hankkeita. Näistä useimmat ovat julkisten tahojen omia strategisia tai poliittisia hankkeita. Yksityisen sektorin ja elinkeinoelämän osallistuminen keskusteluun on ollut vähäisempää. Yksi näistä avauksista on ollut Elinkeinoelämän Valtuuskunta EVAn vuonna 2003 käynnistämä **Kaupunkitalous – hanke**, jonka yksi kantava ajatus oli, että kuntataloudesta käytävää keskustelua tulisi pyrkiä laajentamaan ja siirtämään uusille raiteille. Hankkeen **Pelastakaa Helsinki** – raportissa todettiin muun muassa, että kuntien talous tarvitsee riippumattoman analytikkotahon, joka seuraisi kuntien taloudellista kehitystä aiempaa tarkoituksenmukaisimmilla, tarkemmilla ja vertailukelpoisimmilla mittareilla. Raportissa todettiin myös, että median tulisi seurata ainakin suurimpien kaupunkien taloutta aiempaa laajemmin.
- Nämä **Kuntien tilinpäätösanalyysit** yrittävät omalta osaltaan vastata tähän haasteeseen. Kutsumme kuntien asukkaita **asukasomistajiksi** soveltaen kuluttajaosuuskuntien asiakasomistaja-käsitettä, sillä kunnallisella toiminnalla on monia yhtäläisyyksiä juuri kuluttajaosuuskuntien kanssa. Kuntatalouden tarkasteleminen omistajan näkökulmasta avaa myös uusia vaihtoehtoja kuntien ongelmien ratkaisemiseksi muun muassa kehittämällä ja jalostamalla kuntakonsernien laajoja omaisuusmassoja.
- Verkkosivuille www.asukasomistajat.fi lisätään tilinpäätösanalyysien *suppeat* versiot suurimmista kuntakonserneista sitä mukaa kun ne valmistuvat.

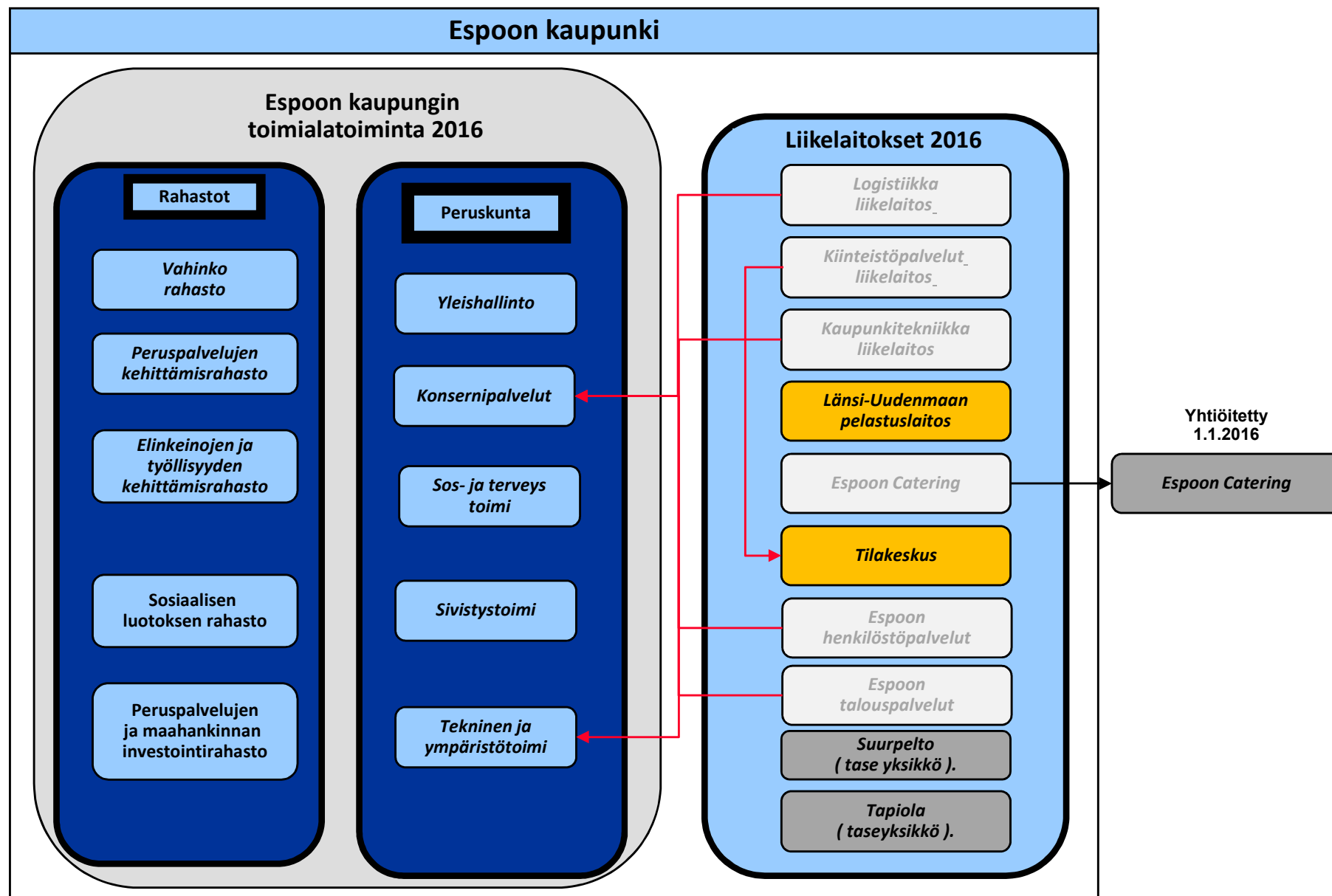
Suurkaupunkien konsernirakenne – B&MANs analyysi tehdään konserninäkökulmasta

Sisältö

- Tausta ja tavoitteet
- **Espoon kaupunki 2012-2016**
- Espoon kaupunkikonserni 2016
- Espoon kaupunkikonserni -yhteenveto

Espoon kaupungin rakenne vuonna 2016 - *rahastoja 5 kpl ja liikelaitoksia 4 kpl*

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

- Tilikauden tietojen vertailussa tulee ottaa huomioon seuraavat asiat:
 - Palveluliiketoimen liikelaitokset lakkautettiin 31.12.2015
 - Espoo Talouspalvelut, Espoo Henkilöstöpalvelut ja Espoo Logistiikka yhdistettiin Konzernipalveluihin 1.1.2016.
 - Espoo Kaupunkitekniikka yhdistettiin Tekniseen ja ympäristötoimeen 1.1.2016.
 - Espoo Kiinteistöpalvelut -liikelaitos ja Tilakeskus-liikelaitos yhdistyivät 1.1.2016 Tilapalvelut-liikelaitokseksi.
 - Espoo Catering -liikelaitos yhtiöitettiin 1.1.2016.
 - Valmistus omaan käyttöön -kirjaustapaa muutettiin vuoden 2016 alusta alkaen.
- Vuoden 2015 vertailutietoja ei ole muutettu vertailukelpoisiksi.

Verotulot nousivat 52,7 meur suhteessa edelliseen vuoteen

Espoon kaupungin tuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	ERO (keur) 2016/2015	ERO(%) 2016/2015	5v CAGR
<i>Kunnan tulovero</i>	1 226 153	1 161 281	1 137 028	1 129 132	1 067 500	64 872	5,59 %	3,52 %
<i>Osuus yhteisöveron tuotoista</i>	120 589	136 157	121 003	108 968	116 129	-15 568	-11,43 %	0,95 %
<i>Kiinteistövero</i>	99 740	96 364	74 727	69 053	65 694	3 376	3,50 %	11,00 %
<i>Muut verot</i>	0	0	0	0	0	0		
Verotulot yhteensä	1 446 482	1 393 802	1 332 758	1 307 153	1 249 323	52 680	3,78 %	3,73 %

1 kunnallistuloveron tuotto Esossa = 68,1 meur

Valtionosuudet (netto) 60,9 meur (+ 30,8 meur)

Data Espoon kaupunki Analyysi : B&MANs

Espoon kaupunki	2012 Espoo	2013 Espoo	2014 Espoo	2015 Espoo	2016 Espoo	Muutos 2015/2014
<i>Asukkaita</i>	256 824	260 753	265 646	269 496	274 552	5 056
<i>Veroprosentti</i>	17,75 %	17,75 %	18,00 %	18,00 %	18,00 %	0,00 %
<i>Peruspalveluiden valtionosuus</i>	252 775	254 726	247 304	216 297	246 603	30 306
<i>Opetus- ja kulttuuritoimi</i>	-32 503	-31 570	-31 553	-26 613	-22 887	3 726
<i>v2010 järjestelmämuutoksen taseaus</i>		-266	-266	0	0	0
Valtionosuudet brutto	220 272	222 890	215 485	189 684	223 716	34 032
<i>Verotulojen taseaus</i>	-172 105	-182 404	-185 717	-159 601	-162 801	-3 200
Valtionosuudet netto	48 167	40 486	29 768	30 083	60 915	30 832

Tuloja kertyi kaupunki tasolla 77,5 meur enemmän suhteessa vuoteen 2015 (+ 4,2 %)

Espoon kaupungin tuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	ERO (keur) 2016/2015	ERO(%) 2016/2015	5v CAGR
<i>Myyntituotot</i>	80 708	74 966	64 545	62 691	51 091	5 742	7,66 %	12,11 %
<i>Mak sutuotot</i>	123 641	111 622	104 464	110 155	107 115	12 019	10,77 %	3,65 %
<i>Tuet ja avustukset</i>	39 192	37 983	35 895	34 915	32 166	1 209	3,18 %	5,06 %
<i>Vuokratuotot</i>	0	0	0	0	21 226	0		
<i>Muut tuotot</i>	88 912	74 967	65 835	70 982	41 103	13 945	18,60 %	21,28 %
Toimintatuotot	332 453	299 538	270 739	278 743	252 701	32 915	10,99 %	7,10 %
Valmistus omaan käyttöön	66 655	105 608	60 399	49 760	63 865	-38 953	-36,88 %	1,07 %
<i>Satunnaiset tuotot</i>	0	0	0	0	0	0		
<i>Satunnaiset kulut</i>	0	0	0	0	0	0		
Myyntivoitot/tappiot	0	0	0	0	0	0		
<i>Verotulot</i>	1 446 482	1 393 802	1 332 758	1 307 153	1 249 323	52 680	3,78 %	3,73 %
<i>Valtionosuudet</i>	60 915	30 083	29 769	40 485	47 526	30 832	102,49 %	6,40 %
Verot ja valtionosuudet	1 507 397	1 423 885	1 362 527	1 347 638	1 296 849	83 512	5,87 %	3,83 %
	79,1 %	77,8 %	80,4 %	80,4 %	80,4 %	107,8 %		
" Liikevaihto "	1 906 505	1 829 031	1 693 665	1 676 141	1 613 415	77 474	4,24 %	4,26 %

Data Espoon kaupunki
Analyysi : B&MANs

Kaupungin kustannuskehitys suhteessa tuloihin ovat kehittyneet oikeaan suuntaan

Espoon kaupungin tuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	ERO (keur) 2016/2015	ERO(%) 2016/2015	5v CAGR
" Liikevaihto "	1 906 505	1 829 031	1 693 665	1 676 141	1 613 415	77 474	4,24 %	4,26 %
<i>Palkat ja palkkiot</i>	489 727	489 363	485 253	472 778	462 070	364	0,85 %	1,46 %
<i>Eläkekulut</i>	111 268	114 468	115 078	112 852	104 013	-3 200	-0,53 %	1,70 %
<i>Muut hlö sivukulut</i>	32 123	28 114	27 652	27 928	25 717	4 009	1,67 %	5,72 %
Henkilöstökulut yhteensä	633 118	631 945	627 983	613 558	591 800	1 173	0,63 %	1,70 %
Palvelujen ostot	792 901	781 379	713 124	685 761	660 235	11 522	9,57 %	4,68 %
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	65 197	72 679	70 784	73 343	71 140	-7 482	2,68 %	-2,16 %
Avustukset	165 168	161 754	150 399	142 035	131 214	3 414	7,55 %	5,92 %
Vuokrakulut	68 284	61 842	0	0	50 673	6 441		
Muut toimintakulut	10 635	8 559	65 527	59 108	7 771	2 076	-86,94 %	8,16 %
Toiminnan menot	1 735 303	1 718 159	1 627 817	1 573 805	1 512 833	17 144	5,55 %	5,56 %
Toimintakate	171 202	110 872	65 848	102 336	100 582	60 330	68,38 %	14,22 %
Poistot	134 296	126 686	117 578	108 677	116 477	7 610	7,75 %	7,20 %
Liikevoitto	36 906	-15 814	-51 730	-6 341	-15 895	52 720		

Rahoitustoiminnan tulos oli 16,0 meur pienempi suhteessa edelliseen vuoteen mutta nettotulos 32,0 meur parempi

Espoon kaupungin tuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	ERO (keur) 2016/2015	ERO(%) 2016/2015	5v CAGR
Liikevoitto	36 906	-15 814	-51 730	-6 341	-15 895	52 720		
<i>Korkotuotot</i>	15 402	15 367	15 688	14 621	14 982	35	0,23 %	0,69 %
<i>Muut rahoitustuotot</i>	23 174	46 773	44 130	53 508	34 980	-23 599	-50,45 %	-9,78 %
<i>Korkokulut</i>	-7 848	-4 509	-3 661	-2 832	-3 171	-3 339	74,05 %	25,43 %
<i>Muut rahoituskulut</i>	-2 805	-13 670	-4 906	-2 859	-1 889	10 865	-79,48 %	10,39 %
Rahoitusnetto	27 923	43 961	51 251	62 438	44 902	-16 038	-36,48 %	-11,20 %
Arvon alentumiset	-4648	0	0	0	-2366	-4 648		
Netto tulos	60 181	28 147	-479	56 097	26 641	32 034	113,81 %	22,60 %

Konsolidoimalla peruskunta, rahastot ja liikelaitokset syntyy Espoon kaupunki

Espoon kaupunki 2016 keur	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Espoon kaupunki
Verotulot ja valtionosuudet	1 507 398	0	0	0	1 507 398
Muut tulot	337 571	1 059	381 995	-321 517	399 108
Tulot yhteensä	1 844 969	1 059	381 995	-321 517	1 906 506
Henkilöstökulut	580 234	0	52 883	0	633 118
Palvelujen ostot	794 962	380	109 202	-111 643	792 901
Muut menot	423 137	209	95 812	-209 874	309 284
Menot yhteensä	1 798 333	589	257 897	-321 517	1 735 303
Toimintakate	46 636	470	124 098	0	171 203
Poistot	71 739	0	62 557	0	134 296
Liikevoitto	-25 103	470	61 541	0	36 907
	-1,36 %		16,11 %		1,94 %
Rahoitustuotot	16 989	21 914	7	-334	38 576
Rahoituskulut	-7 998	-2 650	-333	328	-10 653
Peruspääomakorvaus	28 418	0	-28 418	0	0
Väh.osuus + muut tyttäret		0	0	0	
Tuloksen oikaisut	-1 629	-25	-2 994	223	-4 424
Nettotulos	10 677	19 709	29 803	217	60 405

Data : Espoon kaupunki
Analyysi : B&MANs

Konsolidoimalla peruskunta, rahastot ja liikelaitokset syntyy Espoon kaupunki

Espoon kaupunki 2016 keur	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Espoon kaupunki
<i>Sidottu toimintaan</i>	931 020	14 639	750 801		1 696 460
<i>Sijoitukset - toimintaan</i>	1 371 372	17 270	171 644	-680 682	879 604
<i>Sijoitukset - rahoitus</i>	349 653	549 473	0	0	899 126
<i>Sidottu pääoma</i>	2 652 045	581 382	922 445		3 475 190
<i>Korolliset velat</i>	857 204	0	117 535	-117 535	857 204
<i>Oma pääoma</i>	1 794 841	581 382	804 910	-563 147	2 617 986
<i>Peruspääoma</i>			563 147		

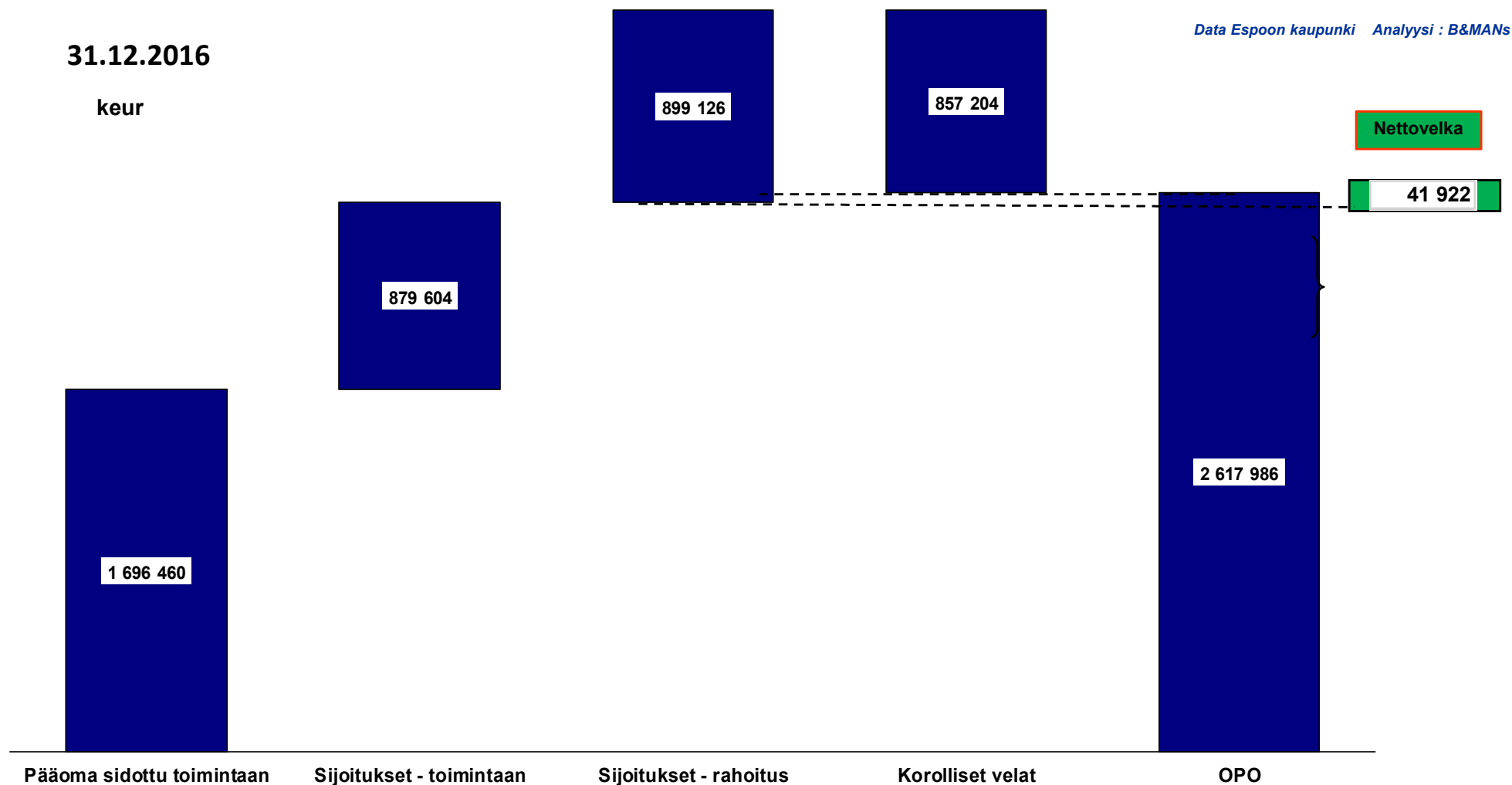
Data : Espoon kaupunki
Analyysi : B&MANs

Konsolidoimalla peruskunta, rahastot ja liikelaitokset syntyy Espoon kaupunki

Espoon kaupunki 2016 keur	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Espoon kaupunki
Toiminnan kassavirta	62 661	19 733	78 294	10 862	171 550
<i>Investointimenot</i>	-148 661	0	-138 410	486	-286 585
<i>Rahoitusosuudet investointimenoihin</i>	29 050	0	1 075	0	30 125
<i>Luovutustulot</i>	29 853	0	19 968	-1 352	48 469
Netto investoinnit	-89 759	0	-117 367	-866	-207 991
Toiminta + inv. rahavirta, netto	-27 098	19 733	-39 073	9 996	-36 441
Antolainauksen muutokset	214	60	1 493	-123	1 644
Korollisten lainojen muutos	241 631	0	41 583	-41 583	241 631
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-10 187	-2 286	-4 003	-22 626	-39 102
Rahoituksen kassavirta	231 658	-2 226	39 073	-64 331	204 174
Likviidien varojen muutos	204 560	17 507	0	-54 335	167 733
<i>Rahavarat 31.12.</i>	899 126	0	0		899 126
<i>Rahavarat 1.1.</i>	731 394	0	0		731 394

Data : Espoon kaupunki
Analyysi : B&MANs

Espoon kaupunki on velaton – nettovelka on **positiivinen** 42 meur eli kassassa on enemmän varoja kun kaupungilla on korollista velka – suurista kaupungeista ainoa

Sisältö

- Tausta ja tavoitteet
- Espoon kaupunki 2012-2016
- **Espoon kaupunkikonserni 2016**
- Espoon kaupunkikonserni - yhteenveto

Espoon kaupungin tytäryhtiötoiminta – *viisi laajempaa kokonaisuutta*

2016

Espoon kaupungin konserni

Espoon kaupunki

Sosiaalinen asuminen

1 601 Espoon Asunnot Oy

ENERGIA

1 Myyty

KIINTEISTÖT

1 609 Koy Espoon Keskusten Pysäköintitalo
 2 612 Koy Sokinsuonkuja 4
 3 616 Koy Koskelonteollisuus 1
 4 617 Koy Koskelonteollisuus 2
 5 618 Koy Koskelonteollisuus 3
 6 625 KOY Otaniemen Tiedeasunnot
 7 626 KOY WLC
 8 627 KOY Olarinluoma 15
 9 629 Kiinteistö oy Kielas
 10 628 Kiinteistö Oy Espoon Suviniityn Pysäköinti
 11 630 Kiinteistö Oy Jousenpuiston Pysäköinti
 12 631 Kiinteistö Oy OPINMÄEN KAMPUS
 13 632 Koy Espoon Sairaala
 14 634 Kiinteistö Oy Tapiolan Kulttuuriauquio
 15 636 Koy Matinkylän Bussiterminaali
 16 637 Koy Matinkylän Liityntäpysäköinti
 17 641 Koy Espoon Keskuskeittiö

SÄÄTIÖT

1 619 Espoon Taide- ja Tietotekniikkasäätiö
 2 620 Espoon Kaupunginteatterisäätiö
 3 621 Helinä Rautavaaran etnografisen museon säätiö
 4 622 Espoon taidemuseosäätiö

Muu yhtiöitetty toiminta

1 603 Espoon Toimistotalo Oy
 2 604 Espoon Virastotalo Oy
 3 607 Tapiolan Urheilutalo Oy
 4 608 Kaupinkallion Paikotustalo Oy
 5 610 Leppävaaran Pysäköinti Oy
 6 613 WeeGee Oy
 7 615 Espoo Marketing Oy
 8 623 Länsimetro Oy
 9 624 Espoon toimitilat Oy
 10 633 Tapiolan Liiketalo Oy
 11 635 Suurpellon Markkinointi Oy
 12 638 Espoon Elä ja Asu Oy
 13 639 Tapiolan Keilahalli Oy
 14 640 Espoo Catering Oy

KUNTAYHTYMÄT

1 701 Pääkaupunkiseuden yhteistyövaltuuskunta (YTV)
 2 702 Uudenmaan liitto
 3 703 Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiiri
 4 704 Kärkällä Samkommun
 5 705 Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä
 6 706 Eteva
 7 708 Samkommunen för Västra Nylands folkhögsskola
 8 709 Espoon seudun koulutuskuntayhtymä
 9 710 EVTEK-kuntayhtymä
 10 711 HSY -kuntayhtymä
 11 712 HSL-kuntayhtymä

Konsernitasolla kertyi tuloja 2 625,9 meur vuonna 2015

keur

	<u>2016</u>	2015	2014	2013	2012	Ero 2016/2015
Espoon kaupunkikonserni tuloslaskelma						
<i>Myyntituotot</i>	580 852	582 383	533 155	528 408	495 623	-1 531
<i>Maksutuotot</i>	139 266	127 297	118 321	123 169	119 999	11 969
<i>Tuet ja avustukset</i>	50 266	49 755	46 146	41 540	38 409	511
<i>Vuokratuotot</i>	152 939	146 338	142 026	135 383	131 142	6 601
<i>Muut tuotot</i>	59 427	48 725	45 328	52 712	45 725	10 703
Toimintatuotot	982 749	954 496	884 974	881 212	830 897	28 253
Valmistus omaan käyttöön	67 081	106 044	60 800	50 164	64 236	-38 963
<i>Verotulot</i>	1 446 482	1 393 802	1 332 758	1 307 153	1 249 323	52 680
<i>Valtionosuudet</i>	116 040	84 376	78 949	89 783	95 648	31 664
Verot ja valtionosuudet	1 562 522	1 478 178	1 411 707	1 396 935	1 344 971	84 344
<i>Satunnaiset tuotot</i>	13 541	0	0	0	0	13 541
<i>Satunnaiset kulut</i>	0	0	0	0	0	0
Myyntivoitot/tappiot	13 541	0	0	0	0	13 541
" Liikevaihto "	2 625 893	2 538 718	2 357 481	2 328 311	2 240 104	87 175

Data Espoon kaupunki Analyysi : B&MANs

Konsernitasolla kaupungin liikevoitto oli 87,0 meur – 67 meur parannus suhteessa edelliseen vuoteen

Espoon kaupunkikonserni tuloslaskelma	<u>2016</u>	2015	2014	2013	2012	Ero 2016/2015
" Liikevaihto "	2 625 893	2 538 718	2 357 481	2 328 311	2 240 104	87 175
<i>Palkat ja palkkiot</i>	731 103	718 686	696 774	678 649	664 658	12 417
<i>Eläkekulut</i>	156 139	156 391	153 700	150 103	139 969	-251
<i>Muut hlö sivukulut</i>	47 207	40 923	40 111	39 098	38 244	6 283
Henkilöstökulut yhteensä	934 449	916 000	890 585	867 850	842 871	18 449
 Palvelujen ostot	 949 131	 977 156	 884 007	 857 298	 825 101	 -28 025
 Aineet,tarvikkeet ja tavarat	 170 492	 169 174	 160 502	 157 454	 151 017	 1 318
 Avustukset	 160 048	 155 834	 144 696	 136 319	 126 226	 4 215
 Vuokratulot	 65 543	 63 692	 59 228	 56 212	 50 861	 1 851
 Muut toimintakulut	 23 875	 18 451	 23 774	 30 450	 29 783	 5 424
 Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	 2 334	 -692	 -801	 -4 488	 -6 935	 3 027
Toiminnankustannukset	2 305 872	2 299 613	2 161 991	2 101 095	2 018 923	6 259
Toimintakate	320 021	239 105	195 489	227 216	221 181	80 916
 Poistot	 232 997	 218 686	 202 287	 191 004	 200 959	 14 311
Liikevoitto	87 024	20 419	-6 798	36 212	20 223	66 605

Data Espoon kaupunki Analyysi : B&MANs

Konsernitasolla kaupunki teki nettotulosta 72 meur (+ 47 meur)

Espoon kaupunkikonserni tuloslaskelma	2016	2015	2014	2013	2012	Ero 2016/2015
Liikevoitto	87 024	20 419	-6 798	36 212	20 223	66 605
<i>Korkotuotot</i>	12 945	12 923	14 067	12 520	13 986	22
<i>Muut rahoitustuotot</i>	25 100	49 200	45 642	54 857	35 453	-24 100
<i>Korkokulut</i>	-43 692	-40 269	-38 799	-41 114	-42 614	-3 423
<i>Muut rahoituskulut</i>	-4 973	-15 679	-6 876	-4 320	-3 704	10 706
Rahoitusnetto	-10 620	6 175	14 035	21 943	3 121	-16 796
Arvon alentumiset	-4 512	-9	0	0	0	-4 503
Tilikauden ali ja alipariarvot	130	-1 919	-40	-2 036	-101	2 049
Netto tulos	72 022	24 666	7 197	56 120	23 243	47 355

Data Espoon kaupunki Analyysi : B&MANs

Yhteenvedo: Espoon kaupungin konsernituloslaskelma

Espoon kaupunki 2016	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Espoon kaupunki	Sosiaalinen asuminen	Yhtiötetty energia toiminta	Kiinteistö- ja asunto- yhtiöt	Muu yhtiötetty toiminta	Säätiö- toiminta	Kunta- yhtymät (T:n osuus)	Eli- minoinnit	Espoon kaupunki (konserni)
Verotulot ja valtionosuudet	1 507 398	0	0	0	1 507 398	0	0	0	0	0	55 125	0	1 562 523
Muut tulot	337 571	1 059	381 995	-321 517	399 108	133 629	0	4 410	42 687	8 011	621 484	-145 958	1 063 371
Tulot yhteensä	1 844 969	1 059	381 995	-321 517	1 906 506	133 629	0	4 410	42 687	8 011	676 609	-145 958	2 625 894
Henkilöstökulut	580 234	0	52 883	0	633 118	6 003	0	112	17 667	3 832	273 717	0	934 449
Palvelujen ostot	794 962	380	109 202	-111 643	792 901	40 092	0	232	2 580	3 071	215 159	104 904	949 131
Muut menot	423 137	209	95 812	-209 874	309 284	20 521	0	3 594	22 251	1 063	106 147	40 568	422 292
Menot yhteensä	1 798 333	589	257 897	-321 517	1 735 303	66 616	0	3 938	42 498	7 966	595 023	145 473	2 305 872
Toimintakate	46 636	470	124 098	0	171 203	67 013	0	472	189	45	81 586	-486	320 022
Poistot	71 739	0	62 557	0	134 296	37 862	0	5 639	8 559	151	48 720	2 360	232 867
Liikevoitto	-25 103	470	61 541	0	36 907	29 150	0	-5 167	-8 370	-106	32 867	1 874	87 155
	-1,36 %		16,11 %		1,94 %	43,76 %	0,00 %	-117,17 %	-19,61 %	-1,32 %	4,86 %		3,32 %
Rahoitustuotot	16 989	21 914	7	-334	38 576	487	0	2 480	2 450	39	2 280	-8 268	38 045
Rahoituskulut	-7 998	-2 650	-333	328	-10 653	-8 006	0	-1 297	-1 890	-3	-19 384	-7 432	-48 665
Peruspääomakorvaus	28 418	0	-28 418	0	0	0	0	0	0	0	0		0
Väh.osuus + muut tyttävät		0	0	0		0	0	0	0	0	0		0
Tuloksen oikaisut	-1 629	-25	-2 994	223	-4 424	0	0	0	0	0	-88	0	-4 512
Nettotulos	10 677	19 709	29 803	217	60 405	21 631	0	-3 984	-7 811	-70	15 675	-13 825	72 022
					3,17 %	16,19 %	0,00 %	-90,34 %	-18,30 %	-0,87 %	2,32 %		2,74 %

Data Espoon kaupunki Analyysi : B&MANs

Yhteenvedo: Espoon kaupungin **konsernin sidottu pääoma**

Espoon kaupunki 2016	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Espoon kaupunki	Sosiaalinen asuminen	Energia toimintaa toiminta	Kiinteistö- ja asunto- yhtiöt	Muu yhtiötetty toiminta	Säätö- toiminta	Kunta- yhtymät (T:n osuus)	Eli- minoinnit	Espoon Kaupunki (konserni)
Sidottu toimintaan	931 020	14 639	750 801		1 696 460	827 809	0	278 608	1 332 561	1 835	586 244	-263 541	4 459 976
Sijoitukset - toimintaan	1 371 372	17 270	171 644	-680 682	879 604	19 213	0	531	37 293	381	5 769	-628 494	314 297
Sijoitukset - rahoitus	349 653	549 473	0	0	899 126	49 375	0	3 536	6 509	3 653	71 913	-534	1 033 578
Sidottu pääoma	2 652 045	581 382	922 445		3 475 190	896 397	0	282 674	1 376 362	5 869	663 927	892 036	5 807 851
Korolliset velat	857 204	0	117 535	-117 535	857 204	727 024	0	253 962	1 288 940	0	373 570	-314 022	3 186 678
Oma pääoma	1 794 841	581 382	804 910	-563 147	2 617 986	169 373	0	28 713	87 423	5 869	290 356	-578 547	2 621 173

Josta Länsi-
Metro Oy
850 meur

Yhteenvedo: Espoon kaupungin konsernin kassavirta

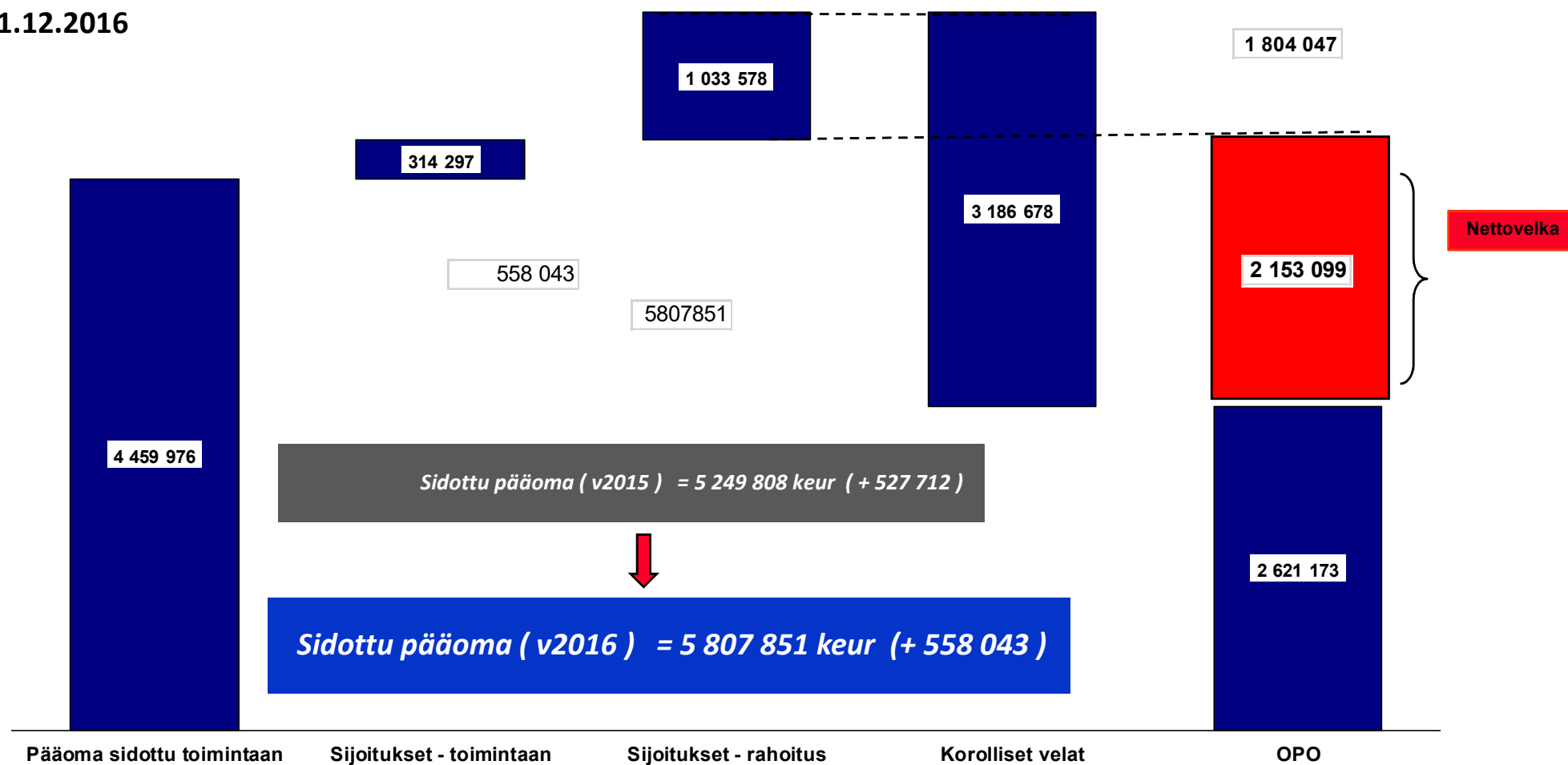
Espoon kaupunki 2016	Perus- kaupunki	Rahastot	Liike- laitokset	Eli- minoinnit	Espoon kaupunki	Sosiaalinen asuminen	Energia toimintaa toiminta	Kiinteistö- ja asunto- yhtiöt	Muu yhtiöitetty toiminta	Säätiö- toiminta	Kunta- yhtymät (T:n osuus)	Eli- minoinnit	Espoon Kaupunki (konserni)
Toiminnan kassavirta	62 661	19 733	78 294	10 862	171 550	46 278	0	1 655	749	81	50 812	-11 915	259 210
<i>Investointimenot</i>	-148 661	0	-138 410	486	-286 585	-40 971	o	-85 555	-275 965	-217	-68 643	31 441	-726 495
<i>Rahoitusosuudet investointimenoihin</i>	29 050	0	1 075	0	30 125	0	0	0	0	0	289	0	30 414
<i>Luovutustulot</i>	29 853	0	19 968	-1 352	48 469	3 232	o	661	2 398	2	14 264	-5 063	63 963
Netto investoinnit	-89 759	0	-117 367	-866	-207 991	-37 738	0	-84 894	-273 567	-215	-54 091	26 378	-632 118
Toiminta + inv. rahavirta, netto	-27 098	19 733	-39 073	9 996	-36 441	8 539	0	-83 239	-272 818	-134	-3 279	14 463	-372 908
Antolainauksen muutokset	214	60	1 493	-123	1 644	0	0	0	0	0	-2	-151	1 491
Korollisten lainojen muutos	241 631	0	41 583	-41 583	241 631	-5 939	0	16 608	286 233	0	-5 648	-44 218	488 667
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0	0	1 854	14 656	4	-1 028	-14 463	1 024
Muut maksuvalmiuden muutokset	-10 187	-2 286	-4 003	-22 626	-39 102	-5 354	0	38 482	-27 537	42	10 010	44 800	21 342
Rahoituksen kassavirta	231 658	-2 226	39 073	-64 331	204 174	-11 293	0	56 944	273 352	46	3 333	-14 032	512 524
Likviidien varojen muutos	204 560	17 507	0	-54 335	167 733	-2 753	0	-26 295	534	-88	54	431	139 616
<i>Rahavarat 31.12.</i>	899 126	0	0		899 126	49 375	0	3 536	6 509	3 653	71 913	0	1 033 578
<i>Rahavarat 1.1.</i>	731 394	0	0		731 394	52 128	0	29 830	5 975	3 742	71 869	0	893 963

Data Espoon kaupunki Analyysi : B&MANs

Espoon kaupunki on konsernitasolla neljän viime vuoden aikana sitonut toimintaansa 1,5 md
meur uutta pääomaa

Data Espoon kaupunki Analyysi : B&MANs

31.12.2016

Espoon kaupunki konserni	2016	2015	2014	2013	2012
Henkilöstökulut (konserni)	934 449	916 000	890 585	867 850	842 871
Henkilöstökulut (kaupunki)	633 118	631 945	627 983	613 558	591 800
Henkilöstökulut (tyttärissä)	301 331	284 055	262 602	254 292	251 071
Henkilöstö (kaupunki)	13 870	14 101	14 051	13 970	13 787
Henkilöstökulut/hlö (kaupunki)	45 646,58 €	44 815,62	44 693,12	43 919,69	42 924,49
Henkilöstöarvio(konsernissa)	20 471	20 439	19 927	19 760	19 636
Henkilöstö (tyttärissä)	6 601	6 338	5 876	5 790	5 849
Kustannusmassa yhteensä	2 538 869	2 518 299	2 364 279	2 292 099	2 219 882
Ulkoistamisaste(palveluiden ostot/kust.massaan)	37,4 %	38,8 %	37,4 %	37,4 %	37,2 %

Espoon v2016 tunnusluvut

2015

			(Korolliset) konsernilainat/ eur asukas	Netto- varallisuus/ eur asukas	Konsernin kokonais- kustannukset/ eur asukas	Ulkoistamis- aste (%)	Bruttovero (%)	Sidottu pääoma eur asukas
Asukkaita								
629 200	1	Helsinki	7 964,52 €	15 808,35 €	10 076,93 €	27,30 %	24,33	23 772,87 €
269 496	2	Espoo	10 011,32 €	9 468,78 €	9 344,48 €	38,80 %	22,91	19 480,10 €
225 154	3	Tampere	5 370,77 €	6 182,16 €	10 235,90 €	24,87 %	32,56	11 552,94 €
214 530	4	Vantaa	9 741,63 €	5 165,18 €	10 357,05 €	36,50 %	26,35	14 906,81 €
198 583	5	Oulu	4 416,12 €	7 147,83 €	9 471,47 €	22,55 %	33,57	11 563,96 €
185 810	6	Turku	6 827,48 €	5 591,89 €	10 281,22 €	23,52 %	34,50	12 419,37 €
1 722 773		Keskiarvo (aritmeettinen)	7 388,64 €	8 227,37 €	9 961,17 €	28,92 %	29,04	15 616,01 €

2016

			(Korolliset) konsernilainat/ eur asukas	Netto- varallisuus/ eur asukas	Konsernin kokonais- kustannukset/ eur asukas	Ulkoistamis- aste (%)	Bruttovero (%)	Sidottu pääoma eur asukas
Asukkaita								
	1	Helsinki						
274 552	2	Espoo	11 606,83 €	9 547,09 €	9 247,31 €	37,38 %	22,94	21 153,92 €
228 274	3	Tampere	5 739,51 €	6 426,54 €	10 309,39 €	26,08 %	34,54	12 166,05 €
	4	Vantaa						
	5	Oulu						
	6	Turku						

Sisältö

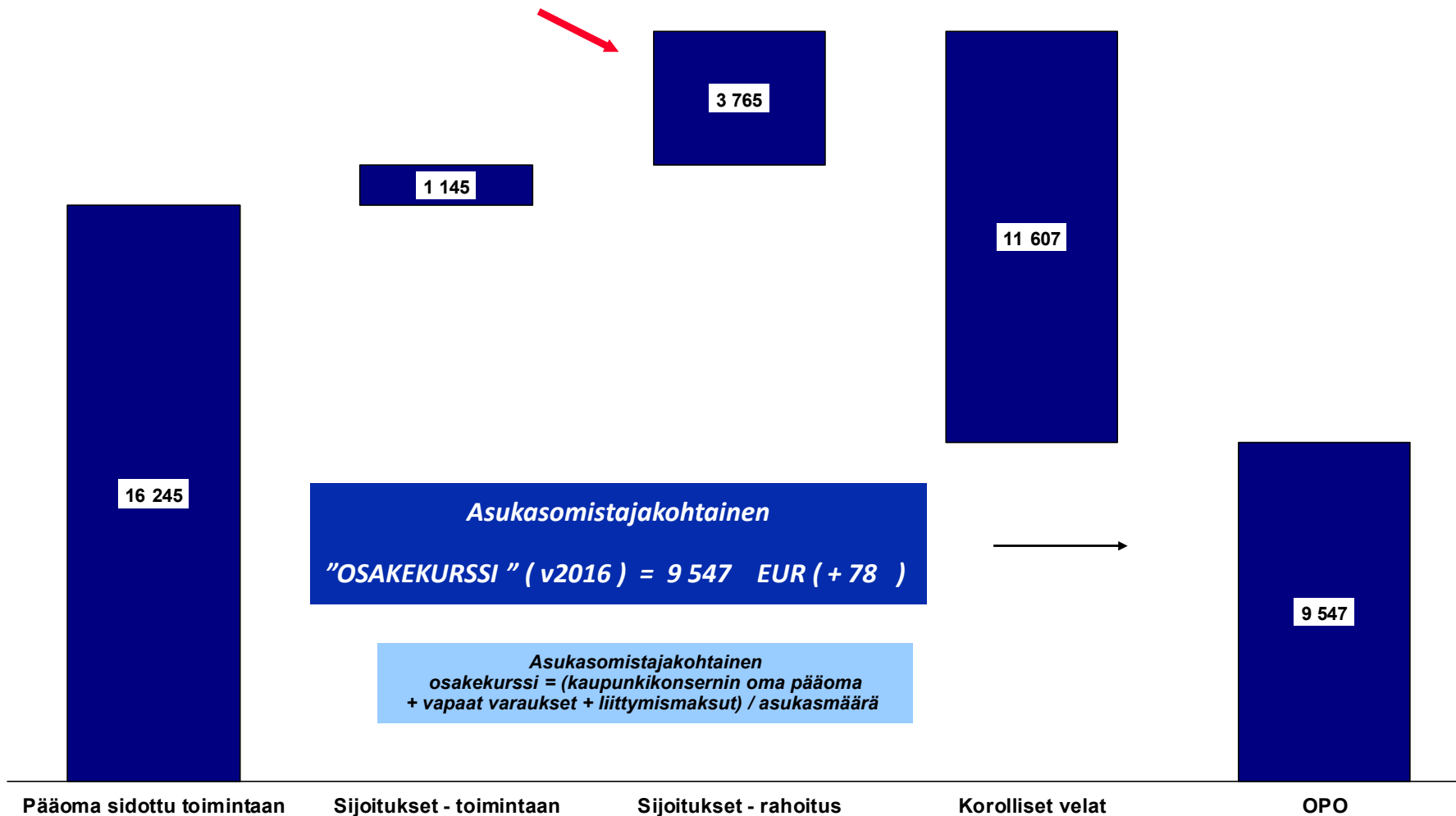
- Tausta ja tavoitteet
- Espoon kaupunki 2012-2016
- Espoon kaupunkikonserni 2016
- **Espoon kaupunkikonserni -yhteenveto**

Espoon *asukasomistajat* ovat suurten kaupunkien asukkaista kolmanneksi varakkaimpia – *liikeidea näkyy myös konsernitaseen rakenteessa*

Data Espoon kaupunki Analyysi : B&MANs

31.12.2016

eur

Espoon kaupunkikonserni - **Espoo velkaantuu kovalla investointitahdillaan**

Espoo kasvaa kovaa vauhtia ja velkaantuu , mutta talous on pysynyt tasapainossa. Kaupunki on saanut uusia asukkaita ja lisää verotuloja

- Espoo on viime vuosina kasvanut puolentoista prosentin vuosivauhtia, jopa Helsinkiä nopeammin. Kasvavan kaupungin merkittävä infrahanke on Länsimetro, joka on tuonut mukanaan valtavasti asuntotuotantoa yhteyden varrelle. Länsimetro ja etenkin sen myöhästyminen maksaa, mutta toisaalta Espoo on saanut tuottoa kaavoittamalla maataan ja myymällä rakennusoikeuksia. Metrosta on tullut kasvun katalysaattori.
- Investointitahdista kertoo se, että Espoo on konsernitasolla sitonut viimeisten neljän vuoden aikana 1,5 miljardia euroa uutta pääomaa. Pelkästään viime vuonna Espoo sitoi yli puoli miljardia uutta rahaa.
- Konsernilla on nettovelkaa nyt yli kaksi miljardia euroa. Tilanne ei ole hälyttävä, koska investoinnit suuntautuvat kasvuun ja tulevaisuuden kehitykseen eivätkä ole käyttötalouteen suuntautuvaa syömävelkaa.
- Kauppalehden kaupunkisarjan luvut tuottaa B&MANs. Kokonaiskuvan saamiseksi kaupunkeja tarkastellaan konserneina eli mukana on kaupunki liikelaitoksineen, tytäryhtiöt ja osuudet kuntayhtymistä.
- Espoon talous on terve. Emokaupunki itse teki viime vuonna 60 miljoonan euron nettotuloksen.
- Verotuloja kertyi yli odotusten. Tuloverotuotot kasvoivat 5,6 prosenttia siitä huolimatta, että kunnallisvero on pysynyt ennallaan. Yksi veroprosentti tuo Espoolle 68 miljoonaa euroa, mikä on lähes kaksi kertaa niin paljon kuin Tampereella.
- Yhteisöverot tippuivat yli 11 prosenttia, koska valtion yhteisöveropalautukset palautuivat entiselle tasolle muutaman vuoden korotuksen jälkeen.
- Kiinteistöveron kertymä kasvoi. Viiden vuoden keskimääräinen kasvu on ollut huomattavat 11 prosenttia. Yksi syy on, että valtio on kiristänyt alarajoja.
- Varakkaana kaupunkina Espoo on nettomaksaja valtionosuuksissa. Näin on yhä, mutta määrä on ollut laskussa.

Espoon kaupunkikonserni - **Espoo velkaantuu kovalla investointitahdillaan mutta**

Espoo kasvaa kovaa vauhtia ja velkaantuu , mutta talous on pysynyt tasapainossa. Kaupunki on saanut uusia asukkaita ja lisää verotuloja

- Espoon rahoitustuotot romahtivat yli 23 miljoonalla eurolla vuodessa. Syynä on, että rahastoja ei ole tarvinnut purkaa ja niiden varoja käyttää yhtä paljon kuin ennen. Tuloutus merkitään rahoitustuotoksi.
- Espoolla on valtava, noin 900 miljoonan euron sijoitussalkku, joka on perua kaupungin sähköyhtiön myynnistä. Myynnistä saatavat varat rahastotiin, mikä tuo vuosittaisia rahoitustuottoja. Varat on merkitty käytettäväksi peruspalveluiden kehittämiseen.
- Espoolla on lähes viisikymmentä tytäryhtiötä ja liikelaitoksina enää neljä. Kaupunki on luopumassa liikelaitosformaatista ja on yhtiöittänyt toimintaa, yhdistänyt liikelaitoksia toisiinsa tai liittänyt takaisin peruskuntaan. Vielä vuonna 2015 liikelaitoksia oli kymmenen. Tytäryhtiöistään energian Espoo myi jo vuosia sitten.
- Konsernikokonaisuutena Espoo teki viime vuonna 72 miljoonaa euroa nettotulosta, pääosin emokaupungin kannattelemana, mikä on harvinaisempaa. Yleensä tytäryhtiöt paikkaavat emokaupungin budjettiaukkoja. Nettotulos parani lähes 50 miljoonaa euroa toissavuodesta.
- Espoon bruttoveroaste on 22,9 prosenttia eli viitisen prosenttiyksikköä suurempi kuin oikea kunnallisvero. Luku vastaa sitä veroa, jonka kaupunki joutuisi kantamaan ilman kiinteistöveroja ja valtion ja kunnan välisiä tulonsiirtoja. Kun huomioi vielä, että Espoo on nettomaksaja valtionosuusjärjestelmässä, niin kaupunki voi hyvin omillaan eikä ole taloudellisesti riippuvainen valtiosta.
- Ulkoistamisaste on 37,4 prosenttia, mikä on hieman matalampi kuin viime vuonna. Lukema on kuitenkin kaupunkien kärkeä. Luku kertoo, kuinka suuren osa palveluista kaupunki ostaa ulkopuolisilta.
- Espoo saa arvosanaksi 8